

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Eindrapport opdrachthouder coördinatie PFAS-problematiek en PFAS-actieplan

Het eindrapport van de opdrachthouder voor de coördinatie van de aanpak van de PFAS-problematiek

In juni 2021 stelde de Vlaamse Regering prof. Karl Vrancken aan als opdrachthouder voor de coördinatie van de aanpak van de PFAS-problematiek. De opdracht bestond uit het bundelen van wetenschappelijke expertise in het onderzoeksveld en de administratie, heldere en transparante communicatie naar de stakeholders en de bevolking en rapportering aan de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering (VR 2022 2005 MED.0182-1) bevestigde de looptijd van de opdracht van de opdrachthouder PFAS tot en met 31 december 2022 en stelde de inhoud enigszins bij.

Als eerste bijlage bij deze mededeling vinden de leden van de Vlaamse Regering het eindrapport van de opdrachthouder.

Zoals gevraagd door de Vlaamse Regering bevat het eindrapport volgende elementen:

- Schets van de PFAS-problematiek;
- Stand van zaken onderzoek, met het overzicht van afgelopen en nog lopende onderzoeken en technische studies;
- Activiteitenverslag m.b.t. de PFAS-opdracht;
- Stappen voor de aanpak van PFAS en zeer zorgwekkende stoffen in de toekomst, met onder meer verslag van de werkzaamheden rond het PFAS-actieplan;
- Besluit.

De opdracht had een tijdelijk karakter. Het aantrekken van een externe opdrachthouder was een manier om voor een versnelling en herkadering te zorgen in een lastig dossier. Na zo'n periode is het nodig dat de tijdelijke 'crisis'-aanpak terug kan overgaan in een structurele aanpak, met nieuwe elementen op basis van de lessen die geleerd werden in de crisis.

De PFAS-opdrachthouder is een katalysator geweest in het versnellen van het beleid en onderzoek rond PFAS. Hij bracht samenhang en zorgde, samen met experts, voor de ontwikkeling van visie en strategie. Daarnaast bouwde hij aan een cultuur van transparantie, uitwisseling van gegevens en samenwerking. Vanuit die vernieuwde aanpak kan nu gewerkt worden aan een verbrede werking rond PFAS en andere zeer zorgwekkende stoffen binnen, of beter door en met, de Vlaamse overheid.

Het pfas-actieplan 2022-2024

Vanaf 2019 werd een specifiek PFAS-actieplan voor Vlaanderen opgemaakt, met medewerking van diverse experts van het Beleidsdomein Omgeving en het Agentschap Zorg en Gezondheid (AZG). Het PFAS-actieplan werd niet beschouwd als een statisch plan, maar een plan dat bestaat uit acties die regelmatig geactualiseerd en uitgebreid worden.

Door de acute PFAS-crisis zijn een aantal aspecten van het plan in een stroomversnelling gekomen. De inzet en werking van de opdrachthouder en van de administratie hebben elkaar daarin versterkt. Ook de aanbevelingen uit het rapport van de Parlementaire Onderzoekscommissie PFOS/PFAS zorgde voor een versnelde en versterkte samenwerking rond de PFAS-problematiek.

Vanuit enerzijds de door de opdrachthouder ontwikkelde visie en strategie op de aanpak van de PFAS-problematiek en anderzijds vanuit de aanbevelingen uit de onderzoekscommissie PFOS/PFAS, werd een vernieuwd PFAS-actieplan opgemaakt, het **PFAS-actieplan 2022-2024**.

Het PFAS-actieplan bevat 50 acties, waaraan verschillende partners in Vlaanderen zullen samenwerken om deze succesvol uit te voeren. Het Departement Omgeving, de Vlaamse Milieumaatschappij, de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij, het Instituut voor Bosonderzoek, het Agentschap Natuur en Bos, het Agentschap Zorg en Gezondheid, het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, maar ook de PFAS opdrachthouder en de Parlementaire Onderzoekscommissie hebben allemaal bijgedragen aan de vorming van dit actieplan. Het PFAS-actieplan bouwt voort op het werk van de opdrachthouder.

De acties richten zich onder meer op:

- het voorkomen en beperken van emissies en verliezen naar het milieu
- het inventariseren van de verspreiding van de verontreiniging en de blootstelling van de bevolking,
- het minimaliseren van de verspreiding van de verontreiniging en de blootstelling van de bevolking,
- het saneren van verontreinigde locaties en de behandeling of verwijdering van afvalstoffen,
- opvolging en aanpak van de verbetering van de volksgezondheid,
- kennisontwikkeling
- kennisdeling en data

Naast acties specifiek gericht op PFAS, bevat het PFAS-actieplan ook een doorkijk naar het beleid rond zeer zorgwekkende stoffen (ZZS).

Het actieplan houdt rekening met de aanbeveling met betrekking tot de opmaak van het PFAS-actieplan uit het eindverslag van de onderzoekscommissie (Vlaams Parlement, 844 (2021-2022) – Nr. 36).

“Het PFAS-actieplan moet een dynamisch en evolutief plan zijn, dat steeds up-to-date wordt gehouden, zowel wat de kennisdeling als wat de acties betreft, met aandacht voor doelgroepgerichte communicatie naar onder meer het brede publiek en kwetsbare groepen, maar ook naar omwonenden van bekende PFAS-hotspots en beroepsgroepen die in contact komen met PFAS. De prioritering voor de aanpak van die hotspots wordt bepaald op basis van wetenschappelijke inzichten en risico inschatting. Het actieplan wordt telkens goedgekeurd door de Vlaamse Regering en vervolgens wordt het Vlaams Parlement ervan op de hoogte gebracht, zodat de voortgang kan worden gevolgd en geëvalueerd.

Dat actieplan bevat minstens bepalingen over:

- *een gecoördineerde aanpak voor PFAS-metingen in alle milieucompartimenten (lucht, bodem, water);*
- *het bepalen van historische en actuele bronnen van PFAS-emissies en de diverse blootstellingsroutes;*
- *het bepalen van goede meetmethoden en een normenkader, conform andere Europese lidstaten, voor bodem, grondverzet, drinkwater, oppervlaktewater en lucht(emissies);*
- *het onderzoek naar saneringstechnieken en de mogelijkheden of risico's bij het definitief verwijderen van PFAS bij afvalverwerking;*
- *het tegengaan van schadelijke vervangproducten voor PFAS ('regrettable substitution');*
- *de wijze van opvolging van PFAS-verspreiding bij de bevolking (inclusief kwetsbare doelgroepen)."*

Als tweede en derde bijlage vinden de leden van de Vlaamse Regering in deze mededeling het ontwerp van PFAS-actieplan met bijlage. Dit ontwerp zal worden voorgelegd aan de strategische adviesraden. Na verwerking van deze insteken zal het PFAS-actieplan in de vorm van een nota ter beslissing worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering, waarna het zal worden overgemaakt aan het Vlaams parlement.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Lydia PEETERS